

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2022/23:21

Fredagen den 16 december

§ 1 Miljöfrågor

Statssekreterare Daniel Westlén

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för miljö den
24 oktober 2022

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
miljö den 20 december 2022

Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN:

Klockan är nio och jag vill förklara dagens sammanträde med EU-nämnden för öppnat. Vi välkomnar statssekreterare Daniel Westlén med medarbetare.

Vi har först en återrapport från mötet i rådet den 24 oktober 2022. Den har delats ut skriftligen. Har statssekreteraren något ytterligare att tillägga?

Anf. 2 Statssekreterare DANIEL WESTLÉN:

Jag har inga tillägg om det inte finns frågor.

Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor. Då förklarar vi att vi har fått återrapporten.

Då går vi vidare med information och samråd inför möte i rådet den 20 december. Vi börjar med dagordningspunkt 3, Förordningen om restaurering av natur. Det är en riktlinjedebatt.

Anf. 4 Statssekreterare DANIEL WESTLÉN:

Detta är den enda B-punkten på miljörådets dagordning nu på tisdag. Det handlar om restaurering av natur, den förordning som just nu diskuteras.

Detta har tidigare dragits i miljö- och jordbruksutskottet. Vi var även där i går och fick då med oss en revidering av den svenska ståndpunkten som jag hoppas att ni haft möjlighet att ta del av; protokollet justerades omedelbart.

Det som händer är att kommissionen föreslår en ny förordning med förslag till bindande och tidssatta mål för restaurering av olika ekosystem. Förhandlingar om förslaget pågår, och behandlingen i miljörådet nu på tisdag syftar till att ge vägledning om ambitionsnivån för de bindande restaureringsmålen i förslaget.

Regeringen anser att restaureringsmål på EU-nivå behöver vara ambitiösa och relevanta men samtidigt realistiska. Mål behöver vara genomförbara i en svensk kontext, och de behöver ta hänsyn till medlemsstaternas förutsättningar och olika samhällsintressen. Regeringen bedömer mot denna bakgrund att ambitionsnivån och tidsplanerna i det förslag som ligger behöver justeras för vissa av de föreslagna målen.

Sverige behöver under det kommande halvåret ta stor hänsyn till den kommande rollen som ordförande i ministerrådet. Under hösten kan vi agera friare igen. Regeringen har därför säkerställt att Sverige tidigt har framfört sina synpunkter i rådsarbetsgrupperna för att hänsyn ska kunna tas till de svenska intressena vid den fortsatta behandlingen av förslaget. Detta gäller särskilt de frågor som lyfts i riksdagens motiverade yttrande, det vill säga att delar av förslaget kan påverka skogsbrukets och jordbrukets markanvändning samt att målen om restaurering av urbana ekosystem kan få konsekvenser för kommunalt självbestämmande, planering och bostadsbyggande. Diskussionerna om dessa delar pågår fortfarande, och det är just nu för tidigt att bedöma i vilken utsträckning Sveriges synpunkter kan väntas få gehör.

Då Sverige snart kommer att axla rollen som ordförande och frågan om restaurering av natur fortsatt kommer att hanteras avser regeringen inte att framföra den uppdaterade svenska ståndpunkten på miljörådsmötet. Det beror förstås på att vi måste agera som en trovärdig ordförande och en honest broker, som ser till samtliga medlemsstaters intressen.

Det är dock viktigt att Sverige har en uppdaterad ståndpunkt. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Därför behövs det en likriktning när det gäller vad vi ska framföra när vi pratar med andra.

Anf. 5 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag vill bara understryka det statssekreteraren sa på slutet. Inte minst statsministern manade ju i kammaren till samling under EU-ordförandeskapet, som inte har inletts än. Detta betyder inte att regeringen inte i sedvanlig ordning ska komma till riksdagen och bereda, överlägga, informera och samråda om de svenska ståndpunkterna. På vilket sätt detta kan hanteras under EU-ordförandeskapet i rådet kommer att bli en annan diskussion, men regeringen behöver se till att man har med sig ståndpunkter som ska vara en del i förhandlingen.

Anf. 6 AMALIA RUD PEDERSEN (S):

Tack, statssekreteraren, för redogörelsen! Vi vill från Socialdemokraternas sida anmäla en avvikande ståndpunkt i likhet med den som framfördes i miljö- och jordbruksutskottet. Jag vill också understryka det som Matilda Ernkrans sa gällande att det svenska ordförandeskapet inte har inletts än och att vi vill att ni framför en ståndpunkt från Sveriges sida oavsett utfallet här i dag.

Anf. 7 HELENA VILHELMSSON (C):

Tack, statssekreteraren, för dragningen! Jag tycker att det är en bra ståndpunkt som har arbetats fram under det senaste halvåret sedan ärendet kom upp i Europeiska rådet. Jag tycker ärligt talat att det är lite beklagligt att regeringen säger att man inte ska driva ståndpunkten. Sverige är de

facto inte ordförandeland än, och jag tycker att vi ska göra allt vi kan för att ha så bra ingångsvärden som möjligt. Vi håller därför fast vid vår avvikande ståndpunkt från utskottet, nämligen att regeringen *ska* driva ståndpunkten i rådet.

2022/23:21
16 december

Anf. 8 REBECCA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! Vi välkomnar kommissionens förslag om restaureringsakten. Vi anser att detta är precis vad som skulle behövas för att tackla den klimat- och artkris som vi står i och inför. Vi har från Miljöpartiet redan under den tidigare överläggningen anmält en avvikande ståndpunkt, som vi fortsatt ställer oss bakom.

Jag var med i miljö- och jordbruksutskottet i går, och jag tycker inte att det var en förberedd hantering av ärendet eftersom en ny ståndpunkt lades på bordet under en informationspunkt. Jag tycker att den svenska ståndpunkten har försämrats sedan den tidigare överläggningen.

Vi tycker att det är av största vikt att fortsätta att betona ekosystemens vikt och roll för våra samhällen och vår ekonomi. Men i den nya ståndpunkten har man ersatt hela det stycke som handlar om hur våra samhällen är helt beroende av friska ekosystem med ett litet erkännande av att i alla fall pollinatörer är viktiga, vilket är väldigt okontroversiellt. Det är väl det vi kanske kan enas om i den här politiska sammansättningen.

Det som står i den svenska ståndpunkten är i princip att Sverige och regeringen tycker att det är en bra idé med biologisk mångfald men att den inte får värnas på bekostnad av business as usual inom jordbruk, skogsbruk och gruvindustri. Regeringen vill därför skapa kryphål för att undvika olika målkonflikter, till exempel genom att verka för rimliga restaureringsmål – vem som nu bestämmer vad det är, om inte vetenskapen ska göra det – och genom översyn av nivåer och referensarealer, i stället för att bara erkänna att behovet av starka ekosystem måste prioriteras.

Det här handlar om att ställa om. Detta är en del av den omställning som det annars pratas så gott och varmt om. Biologisk mångfald handlar om landarealer och om målkonflikter. Detta skulle vara ett gyllene tillfälle att verkligen ställa om och lära oss att nyttja naturens resurser och inte bara köra slut på dem.

Miljöpartiet är dock väldigt glada över att vi i Sverige under vårt ordförandeskap inte ska lyfta fram våra extremt bakåtsträvande positioner vad gäller restaurering. Det är vi tacksamma för.

Anf. 9 DANIEL RIAZAT (V):

Från Vänsterpartiets sida är vi också glada över det något justerade ställningstagandet samtidigt som vi inte kan ställa oss bakom det, som vår ledamot i miljö- och jordbruksutskottet har anfört på det senaste mötet. Vi skulle vilja anmäla en avvikande mening, som vi också har tagit upp tidigare, bland annat under oktobermötet. Vi har sagt att vi välkomnar förslaget till förordning och menar att det är ett stort framsteg i arbetet för att återställa natur och gynna både den biologiska mångfalden och klimatarbetet. Men vi menar att regeringens ståndpunkt snarare skulle försvaga vår position i denna fråga. Vi vill i stället se till möjligheterna och de positiva effekter som detta förslag kan få. Vi vänder oss helt enkelt emot ståndpunkten och anser till skillnad från regeringen att restaurering av natur är

en nyckelförutsättning för biologisk mångfald och att andra frågor inte kan sättas före detta. Vi vill alltså gärna anmäla en avvikande mening.

Anf. 10 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Jag tänkte bara kort upprepa det vi sa i miljö- och jordbruksutskottet i går. Vi och flera partier på vår sida framförde att detta var en förbättrad ståndpunkt som tydliggör Sveriges position på ett bra sätt. Det är viktigt att Sverige har en tydlig position gällande detta eftersom förslaget är förenat med stora risker för svensk del.

Vi konstaterar också att det inte finns något som tyder på att regeringen inte tänker fortsätta driva den svenska positionen. Sverige har tvärtom sedan regeringen tillträdde blivit bättre på de bilaterala kontakterna med lika-sinnade länder, framför allt Finland, vilket bör skapa goda förutsättningar för att driva den svenska positionen.

Från Sverigedemokraternas sida vill vi också ge regeringen förutsättningar att agera ansvarsfullt som tillträdande ordförande i rådet.

Anf. 11 VICE ORDFÖRANDEN:

Statssekreteraren får gärna kommentera lite grann. Inte minst det senare kanske är intressant för nämnden att höra – på vilket sätt regeringen har etablerat nya, bättre och fördjupade bilaterala kontakter med Finland under de senaste åtta veckorna, som vi fick höra nu. Men vi vill också gärna ha svar på de andra frågorna.

Anf. 12 Statssekreterare DANIEL WESTLÉN:

Tack för era kommentarer och synpunkter! Jag känner igen en del från diskussionen i går i miljö- och jordbruksutskottet.

Vad gäller Finland vet jag inte om jag kan säga något speciellt. Det pågår just nu ett intensivt arbete i hela regeringen, där både statsråden, statssekreterarna och väldigt många av de opolitiska tjänstemännen träffar medlemsstaterna men också kommissionen och rådet. Vi har haft flera besök här i Stockholm av tjänstemän från rådet och kommissionen, och det finns även ett stort antal besök inplanerade.

Romina Pourmokhtari kommer att åka till parlamentet för att träffa Europaparlamentariker i januari för att ge information om det svenska ordförandeskapet och våra prioriteringar. Många av mötena handlar om att etablera den kontakt som vi kommer att behöva för att lösa frågor under förhandlingarna. Lite förenklat kan man säga att det handlar om att hälsa och byta telefonnummer i ganska stor utsträckning så att vi har en personlig relation mellan den nya regeringen och de nya statssekreterarna och de personer som har motsvarande positioner i de andra medlemsstaterna. Detta har såklart pågått länge på tjänstemannanivå, där man har väl etablerade kontakter och har arbetat intensivt under det gångna halvåret. Vi har haft extrapersonal på representationen i Bryssel som har etablerat dessa kontakter.

Jag ska kommentera lite om att hålla riksdagen informerad. Jag håller med fru ordföranden om behovet av att vi håller ihop och informerar varandra. För att detta ska fungera är det viktigt att ni i riksdagen hela tiden känner att ni vet vad som händer och att ni har möjlighet att påverka vad regeringen gör, precis så som det är meningen att det ska fungera. Jag vill uppmäna er att höra av er till oss när ni tycker att vi behöver bli tydligare,

komma hit oftare eller komma och informera, så ska vi försöka göra det. Det är viktigt för oss att vi har en dialog med riksdagen för att det här ska fungera.

Om jag glömde något får ni gärna påminna mig.

2022/23:21
16 december

Anf. 13 VICE ORDFÖRANDEN:

Det uppskattas naturligtvis att riksdagen kan höra av sig och informera sig på olika sätt, men jag vill understryka att det är regeringen som är ansvarig under ordförandeskapet. Det är också regeringen som är ansvarig inför riksdagen när det gäller att samråda om EU-frågorna.

Det är riksdagsordningen som gäller. Om man kommer och lägger en ny ständpunkt på bordet samma dag som ett utskott sammanträder finns alltid möjligheten att övergå till överläggning med hjälp av minoritetsskyddet, men det är inte en helt optimal ordning. Det är bättre om man kan få en förändrad ständpunkt i ett tidigare skede från regeringen. Det är svårt för riksdagens ledamöter att veta när regeringen ändrar ständpunkt.

Vi ska nog ro detta arbete i hamn under de sex månaderna. Ordförandeskapet är som sagt inte inlett ännu.

Jag vill komplettera med en fråga. Det gäller grunden för hur vi ska hantera detta och om det är rimligt eller möjligt att framföra den nya ständpunkten på mötet eller inte. Jag tycker att vi får lite olika besked från statssekreteraren och regeringen och från Sverigedemokraterna, som är samarbetsparti. På statssekreteraren låter det som att det är sedvanligt arbete som man gör före, och så småningom under, ett ordförandeskap och att det har handlat om att hälsa och utbyta telefonnummer.

Jag har svårt att se hur detta rimmar med Sverigedemokraternas uppgift här att en anledning till att inte föra fram ständpunkten under mötet är att det under de senaste veckorna har etablerats ett fördjupat och mer aktivt samarbete med Finland än vad som funnits tidigare. Att inte föra fram den nya ständpunkten på mötet, snarare än tvärtom, skulle göra det mer sannolikt att det går bättre inte minst när det gäller det som är viktigt för Sverige och som också vi socialdemokrater måste understryka, nämligen att vi har en nationell kompetens för skogen.

Jag tycker att vi får lite olika uppgifter. Statssekreteraren får gärna svara igen om hur det ser ut med det nya, fina och fördjupade samarbetet med Finland och hur detta ger möjligheter för Sverige.

Anf. 14 Statssekreterare DANIEL WESTLÉN:

Vi kanske pratar förbi varandra här. När jag säger att vi etablerar kontakter med alla medlemsstater är det givetvis inte bara för att driva just denna fråga, utan det är en lång rad andra frågor som också ska hanteras under ordförandeskapet. Men frågan ligger givetvis på agendan, och det är en av de frågor som kommer upp till diskussion när vi träffar andra.

Just i fallet restaureringsförordningen är samarbetet med Finland viktigt eftersom vi vet att de kanske inte delar Sveriges ständpunkt helt och hållet men att de gör det i stor utsträckning.

Vad gäller huruvida vi pratar om vår ständpunkt eller inte på de sista mötena precis före ordförandeskapet har det ingenting med förordningen att göra, utan det handlar om att bygga upp en trovärdighet för ordförandeskapet. Det gäller i alla råden. Regeringen agerar likadant

överallt. Det är klart att vi, som jag nämnde tidigare, har arbetat hårt tidigare för att försöka klargöra vår ståndpunkt.

Det är viktigt att vi som kommer att hålla i pennan för den kompromiss som kanske kommer att ramla ut här under våren – vi får se hur det går – upplevs som trovärdiga. Det är ändå en maktfaktor att vara ordförande och formulera kompromissförslag, och vi har goda möjligheter att ro en kompromiss i hamn när det gäller förslaget. Det blir svårare om de andra medlemsstaterna har uppfattningen att vi driver vår egen agenda genom vårt ordförandeskap.

Jag hoppas att jag svarade på frågan.

Anf. 15 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Det här har inte riktigt med detta ärende att göra. Jag uppfattar att ordföranden kanske hittar på lite saker utifrån det jag sa. Statssekreteraren eller ministern – jag kommer inte ihåg vem – har varit i EU-nämnden och i miljö- och jordbruksutskottet tidigare och informerat om de täta kontakterna med Finland rörande förslaget.

Det jag hänvisade till gällande den tidigare regeringen, vilket inte är helt relevant för dagens möte, är att Sverige gav ett förklarat intryck i förhandlingarna om LULUCF-förordningen, där man vägrade skriva på ett brev tillsammans med likasinnade länder därför att S och MP hade en intern konflikt i regeringen. Min åsikt är att det försvårade Sveriges förhandlingar. Vi hade också långa turer i miljö- och jordbruksutskottet med ett försök till ett utskottsinitiativ för att få Sverige att skriva på brevet, men det tog så lång tid att det blev för sent att skriva på brevet.

Sådana problem har vi uppenbarligen inte i dag, och det är positivt.

Anf. 16 ELIN NILSSON (L):

Ordförande! Tack, statsrådet, för dragningen!

Jag vill bara uttrycka att Liberalerna står bakom den svenska ståndpunkten och finner den väl avvägd. Det kan inte nog understrykas hur viktigt det är att vi går väl förberedda in i ordförandeskapet om bara ett par veckor.

Anf. 17 HELENA VILHELMSSON (C):

Som jag sa förut tycker jag att ståndpunkten är väldigt bra och att den på ett mycket pedagogiskt sätt beskriver vilka målkonflikter den innebär. Det jag möjligen saknar mer utskrivet är att det finns målkonflikter också med andra lagförslag som man arbetar med nu, till exempel avskogningsförbudet.

Detta kan innebära enorma målkonflikter och problem för Sveriges skogsnäring och skogsägare. Vi behöver inte fler detaljregleringar. Ingen har frågat efter min åsikt, men jag har väldigt svårt att förstå förhandlingstekniken och varför man inte ska driva sin ståndpunkt så långt man kan innan man tar över ordförandeskapet. Jag ser inga problem med att fortfarande vara trovärdig, för det är precis vad det handlar om. Det ska vara bra för samtliga medlemsländer, så jag köper inte regeringens ståndpunkt att inte driva frågan fram tills vi blir ordförandeland.

Anf. 18 Statssekreterare DANIEL WESTLÉN:

2022/23:21
16 december

Jag hörde egentligen inga nya frågor, men jag vill kommentera målkonflikterna med andra lagförslag. Detta är något som vi hela tiden måste hålla ögonen på i all EU-lagstiftning, så att förhandlingarna inte drar i väg åt olika håll. Det är såklart en viktig fråga för ordförandeskapet, och där har vi starkt stöd från rådssekretariatet och kommissionen för att försöka undvika att vi får skrivningar som inte är kompatibla. Jag kan intyga att vi håller ögonen på detta.

Anf. 19 VICE ORDFÖRANDEN:

Detta är en diskussionspunkt, och det handlar om inriktning. Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med avvikande ståndpunkt anmäld från Socialdemokraterna. Som Amalia Rud Pedersen meddelade tycker vi att regeringen har en ny ståndpunkt som kanske inte har samma balans som den tidigare. Framför allt tycker vi, i och med att det är en ny ståndpunkt och Sverige ännu inte har tillträtt ordförandeskapet, att det är rimligt att föra fram detta på rådet. Det finns olika skäl till detta, vilka gicks igenom i går i miljö- och jordbruksutskottet.

Centerpartiet har anmält en egen avvikande ståndpunkt. Som Helena nämnde och som finns nedtecknat tycker man att den nya ståndpunkten ska föras fram på miljörådet.

Miljöpartiet har anmält en egen avvikande ståndpunkt, där man har högre ambitioner.

Vänsterpartiet har anmält en egen avvikande ståndpunkt, men jag uppfattade inte vad Daniel Riazat sa om huruvida ståndpunkten ska föras fram eller inte.

Anf. 20 DANIEL RIAZAT (V):

Jag tror att Vänsterpartiet och Miljöpartiet egentligen har liknande kritik mot ståndpunkten, som handlar om att förslaget bör skärpas snarare än försvagas. Jag uppfattar att vi har i princip samma kritik.

Anf. 21 VICE ORDFÖRANDEN:

V och MP har alltså anmält en gemensam avvikande ståndpunkt.

Ett antal olika avvikande ståndpunkter har anmälts, såsom redovisats här. Det finns också stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Övriga frågor. Det är en informationspunkt, och det handlar bland annat om aktuella lagstiftningsförslag, paketet om nollföröreningar, paketet om cirkulär ekonomi och EU:s politiska ram för komposterbar plast.

Har statssekreteraren något att informera EU-nämnden om utifrån detta?

Anf. 22 Statssekreterare DANIEL WESTLÉN:

Som ordföranden nämnde handlar det om en rad informationsärenden. Det tjeckiska ordförandeskapet kommer att berätta hur det går i förhandlingarna, och kommissionen kommer att informera om en rad nya förslag som har kommit. Riksdagen har fått eller är på väg att få fakta-PM om ärendena.

Det finns också några avrapporteringspunkter från flera möten som har hållits i internationella sammanhang, bland annat COP 27 i Egypten. Mötet om biologisk mångfald pågår just nu. Det är där statsrådet befinner sig, och det är därför jag är här och ersätter henne.

Det som kanske är lite mer intressant för EU-nämnden är den sista punkten, som är Romina Pourmokhtaris information till rådet om det svenska ordförandeskapet. Som ni har hört några gånger nu kommer hon att beskriva de svenska prioriteringarna under det kommande halvåret, och ni kommer att känna igen er väl om ni lyssnar på henne då. Det kommer att överlappa väl med vad statsministern har sagt i kammaren och vad ni har fått information om vid tidigare tillfällen.

Jag har egentligen inget ytterligare att säga, men om det finns frågor svarar jag gärna på dem.

Anf. 23 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag vet inte riktigt om det är möjligt för oss att lyssna då. Det beror på om den delen av rådet är öppen så att det sänds. Annars blir det svårt för oss att höra av Romina säger, men det kommer säkert att föras fram på olika sätt.

Anf. 24 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! Är konventionen om internationell handel med utrotningshotade arter av vilda djur och växter, Citeskonventionen, något som regeringen intresserar sig för? Följer regeringen förhandlingarna där?

Anf. 25 Statssekreterare DANIEL WESTLÉN:

Ja, i allra högsta grad. Vi var där på tjänstemannanivå och tycker att det gick ganska bra för svensk del. Ni får korrigera mig om jag har fel. Vi var med i fyra förhandlingsgrupper. En handlade om hajar och rockor, och där gjorde vi stora framsteg. En handlade om genderfrågor och hur man ska göra skrivningar om han, hon och hen i texterna, något som också har varit en viktig fråga för Sverige.

Sverige har varit engagerat i dessa förhandlingar, och jag tycker att vi har nått framgång i svenska positioner.

Jag får korrigera mig om det inte är en öppen del av mötet. Men då får ni lita på vad jag säger om att Romina Pourmokhtari kommer att framföra någonting som ligger i linje med det som statsministern sa i kammaren.

Anf. 26 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar statssekreteraren med medarbetare för denna gång. EU-nämnden får önska god jul och gott nytt år om vi inte ses innan dess.

**Återrapport från extrainsatt möte i Europeiska unionens råd för
transport, telekommunikation och energi den 13 december 2022
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
transport, telekommunikation och energi den 19 december 2022**

Anf. 27 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Daniel Liljeberg med medarbetare välkomna hit. Han är här i dag i stället för ansvarigt statsråd Ebba Busch.

Då, statssekreteraren, undrar jag om det finns någonting att säga med anledning av återrapporten. Såvitt vi vet har den inte delats skriftligt till EU-nämnden. Statssekreteraren vill därför kanske säga något om den.

Anf. 28 Statssekreterare DANIEL LILJEBERG:

Fru ordförande! Jag tänkte börja med en kort återrapport från det extra-insatta energiministerrådet den 13 december där statsrådet Ebba Busch representerade Sverige. EU-nämnden kommer förstås att få en skriftlig återrapport från detta möte senare.

Vid mötet den 13 december diskuterades kommissionens förslag till en marknadskorrigeringsmekanism för gas, som presenterades först den 22 november i år.

Sverige framförde under mötet att det är viktigt att ta hänsyn till medlemsstaternas olika förutsättningar samtidigt som man värnar om försörjningstryggheten och de finansiella marknadernas stabilitet.

Sverige framförde också att det vid hanteringen av energikrisen är viktigt att även värna om övergången till en fossilfri energisektor.

Diskussionerna på rådsmötet handlade främst om gaspristakets nivå, antal dagar för aktivering, villkoren för automatisk avaktivering och vilka handelsplatser som skulle omfattas av pristaket.

Ordförandeskapet presenterade en kompromisstext till förslag till marknadskorrigeringsmekanism men lyckades inte ena medlemsstaterna. Marknadskorrigeringsmekanismen kommer därför att fortsätta diskuteras vid nästa ministerrådsmöte den 19 december.

Anf. 29 VICE ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Vi går vidare till information och samråd inför möte med rådet den 19 december 2022 och dagordningspunkt 3, Direktivet om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas och Förordningen om de inre marknaderna för förnybara gaser och naturgaser och för vätgas. Detta är en informationspunkt.

Anf. 30 Statssekreterare DANIEL LILJEBERG:

Fru ordförande! Vid ministerrådsmötet den 19 december väntas en lägesrapport om förslaget till det så kallade gasmarknadspaketet, det vill säga ändringar i direktivet om gemensamma regler för förnybar gas, naturgas och vätgas och Förordningen om de inre marknaderna för förnybara gaser och naturgaser och för vätgas samt Förordningen om åtgärder för att säkerställa försörjningstryggheten för gas.

Förslag till revidering av gasmarknadspaketet lades fram av kommissionen i december 2021. Det övergripande syftet med revideringen av lagstiftningen är att öka användningen av förnybara och koldioxidsnåla gaser i energisystemet samtidigt som användningen av naturgas ska minska för att EU ska uppnå klimatneutralitet 2050.

Förhandlingen under det tjeckiska ordförandeskapet har gått långsamt framåt, och rådet har till stor del fokuserat på att hantera de krisåtgärder som presenterats under hösten. En av de stora frågorna i förhandlingarna har varit hur man ska hantera regleringen av vätgasmarknaden.

Vid mötet kommer regeringen att notera denna lägesrapport.

Anf. 31 VICE ORDFÖRANDEN:

Tack för informationen!

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Förordningen om minskade metanutsläpp inom energisektorn. Detta är en beslutspunkt.

Anf. 32 Statssekreterare DANIEL LILJEBERG:

Fru ordförande! Vid ministerrådsmötet väntas rådet anta en allmän riktlinje för kommissionens förslag till förordning om minskade metanutsläpp i energisektorn. Förslaget presenterades i december 2021 och syftar till att bevara och förbättra miljön genom att minska metanutsläppen från fossila energikällor som produceras eller konsumeras i unionen samtidigt som den inre energimarknadens funktion och försörjningstrygghet inom EU bibehålls.

Regeringen anser att förslaget till förordning kan bidra till EU:s skärpta klimatmål till 2030 och 2050 och stöder successiva krav på mätning, rapportering och åtgärder för att undvika metanutsläpp i olje-, gas- och kolsektorerna.

Regeringen har för avsikt att vid rådsmötet stödja ordförandeskapets ambition att nå en allmän riktlinje.

Anf. 33 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! Jag tackar statssekreteraren för föredragningen.

Vi välkomnar förstås kommissionens förslag. Vi skulle dock vilja att fler sektorer omfattas och inte bara energisektorn, så att alla metanutsläpp från konsumtion av olja, kol och gas inom hela EU ska omfattas.

Vi tycker också att det ska finnas med väldigt tydliga skyldigheter för importörer för att detta ska bli heltäckande och långtgående. EU importerar fyra femtedelar av sin fossilgas och olja och två femtedelar av sitt kol.

Vi tycker också att lagstiftningen ska inkludera bindande mål för minskning av metanutsläpp på europeisk och nationell nivå – minst 45 procent till 2030 enligt Parisavtalets mål – och ha med avvecklingsplaner för fossilgas.

Det är en kommentar, men jag anmäler det även som en avvikande standpunkt eftersom jag saknar detta.

Anf. 34 DANIEL RIAZAT (V):

Fru ordförande! Jag ska kortfattat säga att även Vänsterpartiet står bakom den avvikande standpunkten från Miljöpartiet.

Anf. 35 Statssekreterare DANIEL LILJEBERG:

Fru ordförande! Vi tar såklart emot detta som en synpunkt. Vi är i slutprocessen av denna förhandling, och Sverige kommer att bli ordförande i EU om några veckor. Vi får därför stå fast vid den svenska ståndpunkten och gå i mål med detta.

Anf. 36 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med avvikande ståndpunkt anmäld från Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Direktivet om ändring av direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor, direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda och direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet (REPowerEU-direktivet).

Anf. 37 Statssekreterare DANIEL LILJEBERG:

Fru ordförande! Vid ministerrådsmötet den 19 december väntas rådet anta en allmän riktlinje för kommissionens förslag till REPowerEU-direktivet.

Förslagen som berör direktivet om förnybar energi, RED, syftar till att snabba på utbyggnaden av förnybar energiproduktion i EU. Förslagen innefattar skärpta krav på hur lång tid en prövning får ta. Förslagen innefattar också bestämmelser om undantag från delar av EU:s naturmiljölagstiftning, särskilt artskyddsbestämmelser, vid utbyggnad av förnybar energiproduktion.

Regeringen välkomnar EU-kommissionens förslag till möjliga åtgärder för att minska beroendet av import av fossila bränslen och anser att EU:s beroende av fossila bränslen bör fasas ut så snabbt som möjligt.

I och med att det är förnybara energikällor så omfattas naturligtvis vindkraft. Lika naturligt anser vi att det är att bioenergi och vattenkraft ska omfattas.

Åtagandena måste dock fördelas rimligt och rättvist. Regeringen står bakom rådets allmänna riktlinjer från juni i år och verkar för att Sveriges nationella bidrag till målet om förnybar energi inte blir högre än vad som krävs för att Sverige ska bli klimatneutralt 2045.

Förslag till snabba tillståndsprocesser bör utformas på ett kostnads-effektivt och samhällsekonomiskt effektivt sätt.

Regeringen har för avsikt att vid rådsmötet stödja ordförandeskapets ambition att nå en allmän riktlinje.

Anf. 38 MONICA HAIDER (S):

Fru ordförande! Jag tackar statssekreteraren för detta. Jag blir lite osäker eftersom statssekreteraren nu nämnde vindkraft, och det var det som vi ville ha in i ståndpunkten. Det talade ordet gäller ju. Om statssekreteraren tar med vindkraften har vi ingen avvikande ståndpunkt. Det var detta som var min synpunkt.

Anf. 39 REBECKA LE MOINE (MP):

Fru ordförande! Vi i Miljöpartiet menar att förslaget bör avgränsas till att handla om utbyggnad enbart av solceller och vindkraft. Vi anser att

elproduktionen endast tillfälligt och med tidsbegränsning ska anses vara överordnad art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet inom de territorier där snabb utbyggnad av förnybar elproduktion kommer att ha en tydlig positiv påverkan för möjligheten att hantera den akuta energibristen till följd av kriget i Ukraina.

Vi menar att krav måste ställas i alla processer för att skydda i synnerhet tumlare och fåglar vid utbyggnad av havsbaserad vindkraft. Vi vill också framföra att detta inte får påverka internationella överenskommelser såsom Århuskonventionen och inte heller får inskränka eller försämra urfolket samernas rättigheter eller inskränka miljörätten.

Anf. 40 HELENA VILHELMSSON (C):

Fru ordförande! Jag gjorde exakt samma reflektion som Monica Haider. Vår avvikande ståndpunkt senast i nämnden gällde just vindkraft. Jag överläter därför åt statssekreteraren och vice ordföranden att reda ut detta, och jag lyssnar.

Anf. 41 DANIEL RIAZAT (V):

Fru ordförande! Även här instämmer vi i Miljöpartiets synpunkt i frågan. Men jag skulle också vilja lägga till en sak. När man talar om att alla fossilfria energislag ska bidra till denna omställning menar vi att det ska vara fokus på det förnybara och fossilfria. Detta har Vänsterpartiet anfört många gånger tidigare. Detta är alltså ett tillägg till Miljöpartiets ståndpunkt som vi också ställer oss bakom. Jag anmäler alltså en avvikande ståndpunkt.

Anf. 42 VICE ORDFÖRANDEN:

Statssekreteraren får reda ut om också vindkraft nu finns inkluderat i regeringens ståndpunkt. Jag tror att det togs upp i går i näringsutskottet.

Anf. 43 Statssekreterare DANIEL LILJEBERG:

Fru ordförande! Ja, den frågan togs upp i näringsutskottet i går. Naturligtvis ingår vindkraft i begreppet förnybart. Eftersom jag har sagt det i dag är det definitivt så.

Anf. 44 VICE ORDFÖRANDEN:

Så det står bioenergi, vindkraft och kärnkraft där, är det så vi ska tolka statssekreteraren?

Anf. 45 DANIEL LILJEBERG:

Så ska det tolkas. Och jag har inga ytterligare kommentarer.

Anf. 46 VICE ORDFÖRANDEN:

I och med att vindkraft finns med har varken Socialdemokraterna eller Centerpartiet någon avvikande ståndpunkt eftersom detta har inkluderats sedan i går.

Däremot har Miljöpartiet och Vänsterpartiet en gemensam avvikande ståndpunkt. Men Vänsterpartiet har också en avvikande ståndpunkt om att man vill byta ut ordet fossilfritt mot förnybart.

Fru ordförande! Vi i Miljöpartiet tycker också att vi kan göra detta byte av ordval. Därför kan vi ha en likalydande avvikande ståndpunkt.

Anf. 48 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en gemensam avvikande ståndpunkt från Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, som handlar om förslag till rådsförordning om inrättande av en marknadskorrigeringsmekanism. Vi samrådde om detta vid det förra EU-nämndssammanträdet. Det står som ett beslut här, men om det är samma ståndpunkt som förra veckan finns ju den ståndpunkten. Regeringen har det mandatet. Regeringen får dock gärna ge information om läget i och med att det uppenbarligen inte blev ett beslut.

Anf. 49 Statssekreterare DANIEL LILJEBERG:

Fru ordförande! Nämnden får gärna ställa frågor. Det jag nu kommer att säga är väl ganska likt det jag sa alldeles nyss.

Man misslyckades med att komma fram till en ståndpunkt den 13 december. Det man inte kunde enas om var aktiveringsnivån för pristaket, villkoren för automatisk avaktivering av pristaket och om fler än en gashubb ska omfattas av pristaket. Därför har frågan hänskjutits till den 19 december, det vill säga till på måndag.

Regeringens bedömning är att de ändringar som har gjorts ryms inom den tidigare avstämda ståndpunkten och att risken för negativ påverkan på försörjningstryggheten och de finansiella energimarknadernas stabilitet fortsatt är begränsad.

Vi bedömer därför att vi kan ha samma ståndpunkt, men jag svarar gärna på frågor om detta om ledamöterna har några sådana.

Anf. 50 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Fru ordförande! Stort tack till statssekreteraren för redogörelsen av vad som har hänt sedan förra veckan!

När man följer den allmänna debatten kan man tro att Sverige inte är beroende av gas, men så är ju verkligen inte fallet. För oss som bor utanför Västsverige kan det kännas så, men 27 000 gaskunder i Västsverige känner verkligen i plånboken hur priserna på gas har stuckit iväg. Regeringen har också aviserat en inriktning mot ett gasprisstöd som ska presenteras under våren. Detta är väldigt välkommet för Västsverige.

En annan region som plågas av höga priser på gas och flytande naturgas är Gotland. Gotlandstrafiken, som drivs med färja, drivs framåt av flytande naturgas. Med höga och volatila priser – i februari i år tredubblades priset på flytande naturgas på en vecka i samband med Rysslands invasion – har biljettpriserna stigit kraftigt i Gotlandstrafiken. Trots att man har bytt till ett oljederivat i driften av färjorna har biljettpriserna ökat med ungefär 50 procent.

Detta är ju väldigt kännbart, och det är viktigt för Sverige att man gör någonting åt detta. Det handlar inte enbart om det primära, det vill säga att gotlänningar inte ska sitta i kommunarrest i sin egen region, utan det är också viktigt för den svenska livsmedelsförsörjningen, varav en stor del

kommer från just Gotland, och för totalförsvarets behov av att kunna transportera sig till och från Gotland.

Jag tycker att detta är en väl avvägd ståndpunkt och önskar verkligen att man kommer framåt i dessa frågor.

Jag vill ställa mig bakom regeringens ståndpunkt och önska all lycka för Europas skull och för Sveriges och Sveriges regioners skull – regionerna är ju beroende av gas.

Anf. 51 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag vill själv ställa en fråga.

Vi hade ju statsministern här tidigare i veckan för samråd inför Europeiska rådet. Då pågick ju rådsmötet med energiministrarna. Då uppfattade jag att statsministern sa att detta eventuellt skulle föras upp på Europeiska rådets dagordning om energiministrarna inte hade kommit överens.

Vi fick slutsatserna väldigt nära inpå EU-nämndens möte, men nu sa statssekreteraren att det här kommer att fortsätta diskuteras på ministerrådsmötet för energiministrarna den 19 december. Betyder det att detta aldrig kom upp på mötet i Europeiska rådet? Kom de inte överens? Kan statssekreteraren fylla på med någon information i denna lucka?

Anf. 52 Statssekreterare DANIEL LILJEBERG:

Fru ordförande! Även jag svävar fortfarande lite i okunnighet, men som jag har uppfattat det kom det ingen stark vägledning från rådet till energiministrarna. De behöver ta detta i mål den 19 december.

Anf. 53 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Det finns ju redan en överlagd ståndpunkt, och regeringen har fått stöd för den redovisade ståndpunkten. Det är samma som tidigare. Därför tar vi inget nytt beslut i dag, utan vi ser detta som en informationspunkt om läget. Regeringen har med sig mandatet inför den 19 december och framöver.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, som gäller övriga frågor.

Anf. 54 Statssekreterare DANIEL LILJEBERG:

Fru ordförande! Jag vill säga något kort om våra prioriteringar inför Sveriges ordförandeskap.

På energiområdet kommer Sverige att prioritera förhandlingar som rör den akuta situationen på energimarknaderna och förslag som kommissionen väntas lägga fram i början av nästa år om en reviderad elmarknadsdesign. Även detta kan ha bäring på kommande vinter.

Vi kommer att fortsätta driva rådets förhandlingar med Europaparlamentet och kommissionen om direktiven om förnybar energi och energieffektivisering.

Sverige är också berett att ta vidare arbetet med förslagen om byggnaders energiprestanda, förkortat EPBD, metangasförordningen och gasmarknadspaketet.

Slutligen kommer det, som ni vet, att hållas tolv informella ministermöten i Sverige varav ett gemensamt energi- och transportministermöte i Stockholm.

Anf. 55 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

2022/23:21

16 december

Dagordningen var härmed avklarad för den här gången. Om vi inte ses igen före jul och nyår får EU-nämnden önska statssekreteraren och hans medarbetare en god jul och ett gott nytt år.

Innehållsförteckning

§ 1 Miljöfrågor	1
Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statssekreterare DANIEL WESTLÉN	1
Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Statssekreterare DANIEL WESTLÉN	1
Anf. 5 VICE ORDFÖRANDEN	2
Anf. 6 AMALIA RUD PEDERSEN (S)	2
Anf. 7 HELENA VILHELMSSON (C)	2
Anf. 8 REBECKA LE MOINE (MP).....	3
Anf. 9 DANIEL RIAZAT (V).....	3
Anf. 10 MARTIN KINNUNEN (SD)	4
Anf. 11 VICE ORDFÖRANDEN	4
Anf. 12 Statssekreterare DANIEL WESTLÉN	4
Anf. 13 VICE ORDFÖRANDEN	5
Anf. 14 Statssekreterare DANIEL WESTLÉN	5
Anf. 15 MARTIN KINNUNEN (SD)	6
Anf. 16 ELIN NILSSON (L).....	6
Anf. 17 HELENA VILHELMSSON (C)	6
Anf. 18 Statssekreterare DANIEL WESTLÉN	7
Anf. 19 VICE ORDFÖRANDEN	7
Anf. 20 DANIEL RIAZAT (V).....	7
Anf. 21 VICE ORDFÖRANDEN	7
Anf. 22 Statssekreterare DANIEL WESTLÉN	7
Anf. 23 VICE ORDFÖRANDEN	8
Anf. 24 REBECKA LE MOINE (MP).....	8
Anf. 25 Statssekreterare DANIEL WESTLÉN	8
Anf. 26 VICE ORDFÖRANDEN	8
§ 2 Transport-, telekommunikations- och energifrågor	9
Anf. 27 VICE ORDFÖRANDEN	9
Anf. 28 Statssekreterare DANIEL LILJEBERG.....	9
Anf. 29 VICE ORDFÖRANDEN	9
Anf. 30 Statssekreterare DANIEL LILJEBERG.....	9
Anf. 31 VICE ORDFÖRANDEN	10
Anf. 32 Statssekreterare DANIEL LILJEBERG.....	10
Anf. 33 REBECKA LE MOINE (MP).....	10
Anf. 34 DANIEL RIAZAT (V).....	10
Anf. 35 Statssekreterare DANIEL LILJEBERG.....	11
Anf. 36 VICE ORDFÖRANDEN	11
Anf. 37 Statssekreterare DANIEL LILJEBERG.....	11
Anf. 38 MONICA HAIDER (S).....	11
Anf. 39 REBECKA LE MOINE (MP).....	11
Anf. 40 HELENA VILHELMSSON (C)	12
Anf. 41 DANIEL RIAZAT (V).....	12
Anf. 42 VICE ORDFÖRANDEN	12
Anf. 43 Statssekreterare DANIEL LILJEBERG.....	12
Anf. 44 VICE ORDFÖRANDEN	12
Anf. 45 DANIEL LILJEBERG	12
Anf. 46 VICE ORDFÖRANDEN	12
Anf. 47 REBECKA LE MOINE (MP).....	13

Anf. 48	VICE ORDFÖRANDEN	13	2022/23:21
Anf. 49	Statssekreterare DANIEL LILJEBERG	13	16 december
Anf. 50	JESPER SKALBERG KARLSSON (M)	13	
Anf. 51	VICE ORDFÖRANDEN	14	
Anf. 52	Statssekreterare DANIEL LILJEBERG	14	
Anf. 53	VICE ORDFÖRANDEN	14	
Anf. 54	Statssekreterare DANIEL LILJEBERG	14	
Anf. 55	VICE ORDFÖRANDEN	15	